

[Jørgen Gram.]

hvadenten det bliver mellemskoler, real-skoler eller gymnasieklasser. Man kan ikke i vore dage hindre en befolkningsdel i, at dens børn får en videregående undervisning, end folkeskolen giver. Sådant kræver tiden, og mange børn har for deres fremtids skyld brug derfor. Dette gælder såvel for de danske i Sydslesvig som for de tyske i Nord-slesvig. Jeg forstår den højtærede minister således efter udtalelser, der er fremkommet i aviser fornylig, at der vil komme en kgl. anordning, efter hvilken danske statsborgere, som har gået i private tysksprogede skoler og videre i højere skoler og har taget en eksamen f. eks. i Flensborg, som i Tyskland anerkendes som givende adgangsberettigelse til tyske universiteter, også vil få adgangsberettigelse til danske universiteter. Jeg kan på mit partis vegne ganske tiltræde dette og ønsker at høre det bekræftet og høre en udtalelse om, hvordan ministeren egentlig har tænkt sig det. Når dette bliver tilfældet, kan jeg konstatere, at vi også her fortsat er foran med frisindet lovgivning og administration, og selvfølgelig regner vi med, at vor nabo mod syd åbner tilsvarende muligheder for vore landsmænd syd for grænsen, således at en dansk studentereksamen der uden videre giver adgang til tyske universiteter.

Børnenes og ungdommens opvækst og påvirkning i hjem og skole er naturligvis af afgørende betydning i en grænsebefolkning, hvor to kulturer møder hinanden, men der tales jo nu stærkt om et forenet Europa, om at slette grænser, om at forsvare os i fællesskab mod aggression udefra, og i en sådan tid må de pågældende nationer vel være kommet så vidt, at man lidenskabsløst kan lade forældrene bestemme over deres børns udvikling. Ellers er al snakken jo hul. Vi fra dansk side vil også med denne lov give beviset for, at fra vor side ønsker vi en fri udvikling. Vi håber, at vi må møde samme indstilling i tyske kredse. Med disse ord anbefaler jeg på mit partis vegne lovforslaget til videre velvillig behandling.

Clausen (Olufskjær): Jeg skal på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag, som vi kan tiltræde med den motivering, der blev givet ved forslaget frem-sættelse. Vi finder det rigtigt, at regeringen har valgt at opretholde en særlig lov og ikke har forsøgt at indarbejde de særlige bestemmelser, som det vil være nødvendigt at have for mindretalsskolerne, i andre gældende love om privatskoler.

Der er to ting i den gældende lov nr.

412 af 1946, som mindretallet navnlig har været utilfreds med. Det ene er lovens krav om, at lærere, skolebøger m. v. skal godkendes på forhånd af skoledirektionerne, og navnlig at skoledirektionerne efter et rent skøn, uden at der er foreskrevet nogen særlig behandlingsform, kan tilbagekalde en lærergodkendelse. Dette har rent formelt givet en vis usikkerhed i det tyske skolearbejde; reelt tror jeg ikke mindretallet har grund til at klage over vilkårlighed fra skoledirektionernes side i disses praktisering af reglerne.

Med det foreliggende lovforslag imøde-kommes ethvert krav, som mindretallet med rimelighed kan have på at få frihed i lærerspørgsmålet. De tyske skoler vil fremtidig have den samme frihed som enhver anden privatskole her i landet, der ikke holder eksamen. Ansvar for, at skolerne holder kvalificerede lærere, kommer alene til at hvile på forældrene. Ansvar for, at det arbejde, der præsteres i mindretalsskolerne, bliver tilfredsstillende og kommer til at stå mål med folkeskolens, kan man imidlertid lige så lidt som i nogen dansk skole lade hvile på forældrene. Det er derfor naturligt, at der efter forslaget opretholdes et offentligt tilsyn med mindretalsskolerne, og at det bestemmes, at disse kan miste deres statstilskud, hvis de ikke retter sig efter tilsynets forskrifter. Med hensyn til dette tilsyn finder vi, at det er en forbedring af den gældende ordning, at tilsynet henlægges til skoledirektionerne, således at der bliver større ensartethed i kravene fra tilsynets side. De fordele, der går tabt ved, at man skyder skolekommissionerne med det større lokalkendskab ud af billedet, må nok kunne opvejes på denne måde. At der opretholdes et offentligt tilsyn, er både rigtigt og nødvendigt og, såvidt jeg har forstået, heller ikke uønsket af mindretallet. De danske skoler i Sydslesvig er jo også under offentligt tilsyn.

Den anden hovedindvending, som mindretallet har haft imod lov nr. 412, retter sig mod denne lovs ubetingede forbud imod, at der gives skoler med tysk undervisnings-sprog ret til at holde statskontrollerede eksaminer. Forslaget ændrer ikke denne bestemmelse, og med rette. Det forekommer os en naturlig og selvfølgelig ting, at de rettighedsgivende eksaminer må tages på dansk af alle landets borgere.

En anerkendelse af tanken om, at der til mindretalsrettighederne naturligt hører ret til at afslutte mindretalsskolen med en tysksproget mellemskole- eller realeksamen eller en tysksproget studentereksamen,